

SPIEKERSKORNER

Speelse schrijfvaardigheid

Sommige leerkrachten vragen zich af of de wil om het ludieke in de klas te introduceren niet het gevolg is van een vooroordeel, namelijk dat alle leuke en ludieke activiteiten vanzelfsprekend ook educatief zijn. Trouwens, wie de eindtermen voor schrijfvaardigheid leest, merkt dat hier vooral de functionele schrijfvaardigheid belangrijk is; van spelen is er weinig sprake. De ludieke aanpak is dan ook geen doel op zich, maar een methode om de motivatie van de lerenden tijdens de taallessen te verhogen. De cursisten Nederlands tweede taal ondervinden tijdens de activiteiten dat creativiteit de drijfkracht is van de communicatie: ze hebben iets te vertellen en hebben zin om dit uit te schrijven.

Nathalie Ceulemans

Namenbingo

Spelers verzamelen handtekeningen: vijf handtekeningen is Bingo!

MATERIAAL EN VOORBEREIDING: een potlood en een bingokaart voor alle spelers

VERLOOP

- 1 Deel de bingokaarten uit. Geef de spelers de opdracht andere mensen in de groep te zoeken die beantwoorden aan één van de beschrijvingen op de kaart en ze het juiste vakje te laten ondertekenen. De eerste speler die vijf handtekeningen op een rij (horizontaal, verticaal of diagonaal) heeft verzameld, roept *Bingo*! Als enige regel geldt dat niemand twee handtekeningen op dezelfde bingokaart mag zetten.
- 2 De spelers lopen vrij rond. Wanneer iemand *Bingo* heeft, roept hij de namen af van de mensen op zijn bingokaart.
- 3 Speel het spel tot er verschillende winnaars zijn.

VOORBEELD BINGOKAART

speelt een instrument	doet veel aan sport	loopt graag in de regen	heeft een huisdier	heeft een bijnaam
spreekt meer dan één taal	is op televisie geweest	is dit weekend naar de bioscoop gegaan	heeft dit jaar een voetbalmatch gezien	heeft een wedstrijd gewonnen
kan een taart bakken	is enig kind	kan de R rollen	heeft meer dan 3 broers en zussen	heeft nog nooit iets gebroken
is in een ander land geboren	heeft gaatjes in haar/zijn oren	heeft in een tent gekampeerd	kookt graag	kan op zijn vingers fluiten
is hier onlangs komen wonen	slaapt tot na 10 uur op zaterdag	kan Monopoly spelen	kan in koor zingen	leest graag boeken

BRON: Carol Apacki (1992). *Energize!* Quest International, Inc.

Accordeon

Iedereen schrijft, in het geheim, een deel van een zin op een geplooid blad

DOELSTELLING

Poëtische of leuke zinnen schrijven

MATERIAAL

Losse blaadjes

VERLOOP

- De basisstructuur van de zin aangeven:
 - zelfstandig naamwoord + werkwoord
Het gras groeit.
 - zelfstandig naamwoord + werkwoord + zelfstandig naamwoord (het werkwoord moet met een lijdend voorwerp kunnen samengaan)
Het kind eet de soep.

- zelfstandig naamwoord + werkwoord + voorzetsel + zelfstandig naamwoord (het werkwoord moet met een meewerkend voorwerp kunnen samengaan)
Mijn zus denkt aan mij.
Je kan elke door de cursisten gekende zinsstructuur gebruiken.
- 2 Elke speler heeft een blad voor zich. Hij schrijft het eerste zinsdeel bovenaan het blad en plooit de beschreven strook naar achteren om de tekst te verbergen. Daarna geeft hij het blad door aan zijn rechterbuur.
- 3 Zonder te lezen wat al op het blad staat, voegt elke speler nu het tweede element toe bovenaan het blad, plooit het blad en geeft het door aan zijn rechterbuur.
- 4 De blaadjes worden voor elk zinsdeel doorgegeven. Laat de blaadjes na het schrijven van alle elementen nog eens doorgeven en door de deelnemers luidop lezen.

VARIANTEN

- 1 Je kan eerst een vraag die begint met *Wat is ...* laten stellen. De tweede deelnemer moet dan een antwoord geven met *Het is ...*
- 2 De eerste deelnemer schrijft een zelfstandig naamwoord, de tweede geeft een definitie die begint met *is*.
- 3 De eerste deelnemer schrijft een vraag die begint met *Waarom* en de volgende schrijft een antwoord dat begint met *Omdat*.

NAAR: Jean-Marc Caré & Francis Debyser (1978). *Jeu, langage et créativité: les jeux dans la classe de français*. Hachette et Librairie Larousse.

Afbeeldingen en lijsten

Gestuurd creatief schrijven

MATERIAAL

Verschillende afbeeldingen met verschillende voorwerpen, acties,...

VERLOOP

- 1 Geef aan elke groep een verschillende afbeelding.
- 2 Elke groep maakt een lijst met werkwoorden die bij de afbeelding passen.
- 3 Verzamel de afbeeldingen en de lijsten en herverdeel de afbeeldingen. De cursisten maken nu een lijst met adjectieven die bij de afbeeldingen. Deze lijsten ophalen.

- 4 De afbeeldingen herverdelen en nu een lijst met zelfstandige naamwoorden laten maken.
- 5 De afbeeldingen ophalen en aan elke groep de lijsten werkwoorden, adjectieven en zelfstandige naamwoorden die bij één afbeelding horen, bezorgen. Er op letten dat elke groep op de lijsten werkt van een onbekende afbeelding.
- 6 Elke groep schrijft een tekst op basis van de woordenlijsten.
- 7 De teksten worden voorgelezen.
- 8 Bezorg de groepen de afbeelding waarover ze de tekst geschreven hebben.

VOORBEELD AFBEELDING

BRON: www.photo-gratis.com

Lijst werkwoorden:

Bv. weerspiegelen, vasthouden, kijken, keuren, kleuren, mikken,...

Lijst adjectieven:

Bv. gekleurd, rood, zwart, bruin, mooi, klein, nieuw, lang, gefronst,...

Lijst zelfstandige naamwoorden:

Bv. vrouw, spiegel, penseel, blik, kleur, schmink, volk, oog, wang, wimpers,...

Aaneenschrijven

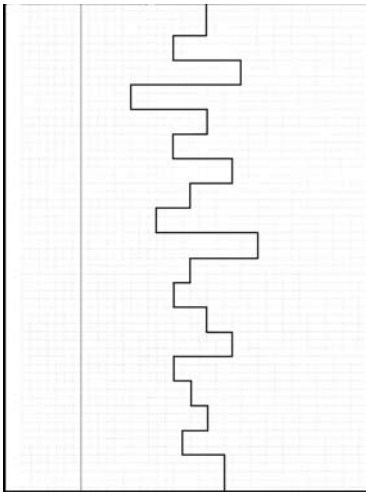
Collectief schrijven op een beperkte ruimte

MATERIAAL

Eén cursusblad per 2 cursisten

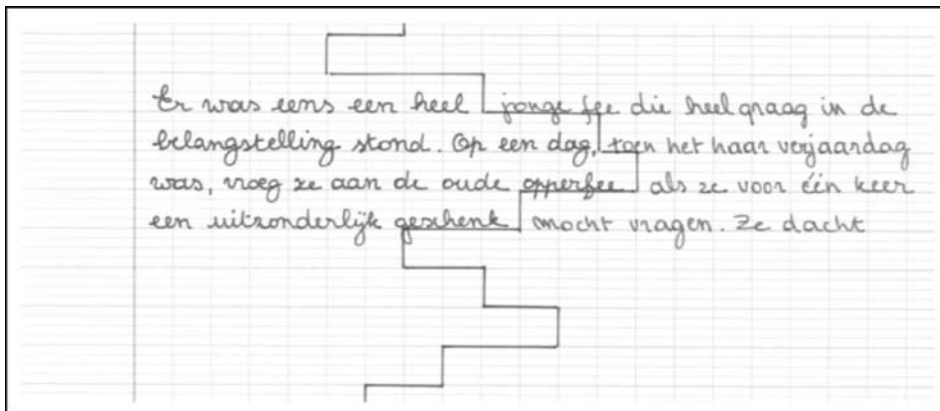
VERLOOP

- 1 Per twee deelnemers één cursusblad uitdelen.
- 2 Het blad door de cursisten in twee laten verdelen door een verticale gebroken lijn, op een min of meer symmetrische manier. Voorbeeld:

- 3 De schrijfp opdracht geven. Bv. Schrijf een sprookje dat begint met *Er was eens...* De eerste deelnemer begint bovenaan links te schrijven tot aan de verticale lijn die zijn schrijfruimte beperkt, bv. *Er was eens een heel*. De tweede deelnemer vervolledigt de zin (en begint eventueel aan een volgende zin) op de rest van de regel, tot aan de rechterboord van het blad. Dan is de eerste deelnemer weer aan de beurt op zijn (linker)helft van het blad. Zo wordt één doorlopende tekst geschreven, waarbij elke deelnemer zich aan de limieten van zijn bladhelft houden. Ieder is vrij te schrijven wat hij wil: de deelnemers mogen elkaar geen inhouden opleggen. Ze mogen elkaar wel tips en informatie geven over bijvoorbeeld grammaticale regels.

VOORBEELD AANEENSCHRIJVEN

Nathalie Ceulemans
Pedagogisch adviseur OVSG - SO
nathalie.ceulemans@ovsg.be

T U S S E N D O O R

THEATER

Frank Degruyter maakt solo-theatervoorstellingen voor jongeren en volwassenen. Hij speelt verscheidene producties voor zowel de eerste, tweede als derde graad secundair onderwijs. Literatuur komt ruimschoots aan bod met Shakespeare, Roald Dahl en Paul van Ostaijen.

In januari is er de première van 'Kanon!', een frisse wandeling doorheen de literatuurgeschiedenis. 'In de Wolken' is een voorstelling met klassieke liefdesverhalen en er is een poëzieprogramma voor eerstejaars. 'Raar' is tienercabaret over leven, dood, liefde en dromen met 'Dreamer' van Supertramp als leidmotief.

Frank Degruyter weet inhoudelijk sterke verhalen te brengen op een speelse, vaak grappige manier die jongeren boeit.

Info en boekingen

frankdegruyter@skynet.be of 0476/30.22.12
www.frankdegruyter.be